

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételével kapcsolatos jogalkalmazási kérdések

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről a 2012. évi CLXXXVIII. törvény (a továbbiakban Tv.) rendelkezik.

Az érintett intézmények

A Tv. 1. § 3. pontja szerint „**intézmény**: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 1. pont *c*)-*q*) és *s*)-*u*) alpontja szerinti **köznevelési alapfeladatot**, valamint a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelését-oktatását, kollégiumi ellátását biztosító települési önkormányzat vagy települési önkormányzati társulás által fenntartott köznevelési intézmény.”

A Tv. rendelkezései tehát **érintenek** minden olyan intézményt, amelynek az alapító okirata szerinti köznevelési alapfeladata

- c) általános iskolai nevelés-oktatás,*
- d) nemzetiséghez tartozók általános iskolai nevelése-oktatása,*
- e) kollégiumi ellátás,*
- f) nemzetiségi kollégiumi ellátás,*
- g) gimnáziumi nevelés-oktatás,*
- h) szakközépiskolai nevelés-oktatás,*
- i) szakiskolai nevelés-oktatás,*
- j) nemzetiség gimnáziumi nevelés-oktatása,*
- k) nemzetiség szakközépiskolai nevelés-oktatása,*
- l) nemzetiség szakiskolai nevelés-oktatása,*
- m) Köznevelési Hídprogramok keretében folyó nevelés-oktatás,*
- n) felnőttoktatás,*
- o) alapfokú művészetoktatás,*
- p) fejlesztő nevelés, fejlesztő nevelés-oktatás,*
- q) pedagógiai szakszolgálati feladat,*
- s) azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátása, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt,*
- t) a gyermekgyógyüdülőkben, egészségügyi intézményekben rehabilitációs intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez szükséges oktatás,*
- u) pedagógiai-szakmai szolgáltatás [Nkt.) 4. § 1. pont *c*)-*q*) és *s*)-*u* pontja)]*

A Tv. rendelkezései **nem érintik** azokat az intézményeket, amelynek az alapító okirata szerinti alapfeladata

- az óvodai nevelés,*
- a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése,, illetve*
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása.*

[Nkt.) 4. § 1. pont a)-b) és r pontja]

Átszervezés, beolvadás

A Tv. célja, hogy rendezze az államivá váló és települési önkormányzati feladatot is ellátó többcélú intézmények sorsát. Ennek során 2013. január 1-jétől az önkormányzati fenntartó által fenntartott intézmény

a) **átszervezésére** (vagyis az államivá váló és a települési feladatok szétválasztására), illetve
b) **beolvadására** (vagyis az állami fenntartásba kerülő intézmény megszüntetésére)
kerülhet sor.

Ad a)

Az átszervezés kizárólag csak azokat a többcélú önkormányzati intézményeket érinti, amelyek mind önkormányzati mind a jövőben államivá váló köznevelési alapfeladatokat is ellátnak. A gyakorlatban az egyes alapfeladatokat az intézmények szervezetileg elkülönült intézményegységei végezték el.

Ad b)

Az olyan intézmények, amelyek kizárólag 2013. január 1-jétől államivá váló köznevelési alapfeladatot látnak el (pl. általános iskola és gimnázium intézményegységgel működő összetett iskola) egy az egyben beolvadnak a Klebesberg Intézményfenntartó Központba (a továbbiakban: Központ).

A fenti megkülönböztetéssel, az a) pont szerinti esetben **közfeladat-ellátás átadásáról** (a feladatot ellátó intézményegységnek a Központba átkezeléséről), a b) pont szerinti esetben az **intézménynek az állam fenntartásába** (a Központba) **kerüléséről** van szó.

Új szervezeti keretek

---

a) Az intézményegység által végzett - állami köznevelési alapfeladatnak minősülő, átadott feladatokat - 2013. január 1-jétől változatlanul az intézményegység látja el, mint a Központ önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége [Tv. 5. § (1) bekezdése].

b) A Központba **beolvadt intézmény megszűnik** [Tv. 4. § (3) bekezdése], de a Központnak az önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységeként működik tovább [Tv. 5. § (1) bekezdése].

c) Az intézményt 2013. január 1-jétől a települési önkormányzat is működtethet. Ebben az esetben az intézményt a települési önkormányzat, az önkormányzat által e célra alapított, fenntartott költségvetési szerv vagy gazdasági társaság működteti.

A jogutódlás

---

a) A közfeladat-ellátással érintett intézményegység – mint a Központ önálló jogi személyiséggel létrejövő szervezeti egysége – tekintetében a jogutódlásról egyértelműen a Tv. nem rendelkezik,

azonban megítélésem szerint jogutódnak szintén a Központot kell tekinteni (az érintett jogviszonyok tekintetében).

Ezt az értelmezést erősíti a Tv. 4-6. §-ához fűzött indokolás, amely szerint „A szabályozás logikája az, hogy a Központ alapvetően jogutódja a beolvadó köznevelési intézményeknek, illetve az átvett feladathoz kapcsolható jogviszonyoknak”.

b) A beolvadással megszűnt intézmény jogutódja egyértelműen – a Tv. 6. § (5) és (6) bekezdésében meghatározott kivétellel – a Központ. [Tv. 6. § (2) bekezdése]

c) A Tv. a jogutódlás fenti szabályai alól **kivételeket** fogalmaz meg:

„Ha az intézményt 2013. január 1-jétől a települési önkormányzat működteti, az intézmény működtetésére vonatkozó jogok és kötelezettségek tekintetében az intézményt működtető települési önkormányzatot vagy az általa e célra alapított, fenntartott költségvetési szervet vagy gazdasági társaságot kell jogutódnak tekinteni.

Az intézménnyel létesített, valamint a Központ által átvett köznevelési feladatokhoz kapcsolódó óvodai jogviszonyok, tanulói jogviszonyok, kollégiumi tagsági viszonyok vonatkozásában az önkormányzati fenntartó által fenntartott intézmény jogutódja a Központ szervezeti egységeként az 5. § (1) bekezdése szerint létrehozott jogi személyiséggel rendelkező nevelési-oktatási intézmény.” [Tv. 6. § (5)-(6) bekezdése]

A jogutódok

A fenti a)-c) pontokban rögzítettekre tekintettel jogutód lehet

- a **Központ**,
- az intézményt működtető települési **önkormányzat**,
- az intézmény működtetésére az önkormányzat által alapított **költségvetési szerv**,
- az intézmény működtetésére az önkormányzat által alapított **gazdasági társaság**,
- a Központ szervezeti egységeként létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező **nevelési-oktatási intézmény**.

Például, ha az önkormányzati fenntartású, kizárólag általános iskolai nevelést-oktatást végző Madách Imre Általános Iskola beolvad a Központba és a Központ a szervezeti egységeként létrehozza a jogi személyiséggel rendelkező Madách Imre Általános Iskolát, a kivételes szabályra figyelemmel, a jogutód a Madách Imre Általános Iskola.

Perjogi kérdések

Az önkormányzati intézmények állami fenntartásba vétele során az érintett intézmény megszűnik (illetve 2013. január 1-jén már megszűnt).

Vitás, hogy a folyamatban lévő perekben a Pp. 64. § (2) bekezdését, vagy a Pp. 111. § (1) bekezdését kell-e alkalmazni.

a) A Pp. 64. § (2) bekezdésére hivatkozással több (pl. a BH 1994. 515. és a BH 1993. 379. számú) eseti döntés rögzíti, hogy amennyiben a fél a pert nem az ellen indította meg, akivel szemben az igény érvényesíthető, a bíróságnak lehetővé kell tennie, hogy megjelölje, kivel szemben kívánja az igényét érvényesíteni. Ehhez képest a fél által megjelölt személyt a kereset közlésével megidézi, és a korábban megjelölt alperest a perből elbocsátja.

A hivatkozott BH 1993. 379. számú eseti döntés – az indokolása értelmében – arra az esetre is vonatkozik, amikor az adott szervezet megszűnt és a felperes másik szervezetet jelöl meg félként.

b) A Pp. 111. § (1) bekezdése alapján, ha a fél megszűnik, a félbeszakadás az eljárás bármely szakaszában bekövetkezhet és a törvény erejénél fogva áll be.

c) Mielőtt az a) vagy b) pontban foglaltak mellett lándzsát töménk, nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Tv. 7. § (1) bekezdése értelmében a beolvadás és közfeladat-ellátás átadás - az e törvényben foglalt **kivétellel** - nem érinti az intézmény foglalkoztatásában állók közalkalmazotti jogviszonyát, valamint magasabb vezetői, vezetői megbízását.

A Tv. 7. §-ához fűzött indokolás pedig – a törvényi rendelkezésekkel szinkronban – azt rögzíti, hogy „Az előző szakaszok indokolásában kifejtett szabályozási logika mentén meghatározza a törvény az átvételre kerülő önkormányzati köznevelési intézményeknél foglalkoztatottak jogviszonyának folyamatosságát biztosító szabályokat, külön választva a köznevelési alapfeladat ellátásában pedagógus-munkakörben, illetve nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak és a funkcionális, kisegítő munkakörben foglalkoztatott technikai dolgozók jogviszonyát. Külön kell rendelkezni arról, hogyha nem teljes intézmény, hanem csak a többcélú intézményből a feladat ellátásának kötelezettsége kerül a Központhoz, akkor kivételes eljárásban kell átmeneti időre intézményvezetőről gondoskodni a korábban csak intézményegységként működő, ám a Központ önálló jogi személyiségű szervezeti egységeivé váló köznevelési intézmények számára.”

A fentiekből kitűnik, hogy a Tv. 7. §-a a foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának érintetlenségét rögzítő általános szabályához képest jelentős mértékű és nem könnyen értelmezhető kivételeket állapít meg, továbbá a foglalkoztatást a jövőben teljesítő, a Központ önálló jogi személyként funkcionáló szervezeti egysége nem a törvény erejénél fogva jön létre, a létrehozás fontosabb eljárási mozzanatait maga a Tv. rögzíti.

d) **A fentiekben kifejtettekre figyelemmel az eljárás félbeszakadásának a megállapítását tartom indokoltnak.** Egyrészt, mert a törvény szó szerinti, nyelvtani értelmezése alapján a félbeszakadás törvényi feltételei fennállnak. Másrészt, mert a c) pontban rögzített bizonytalanságok miatt messze menően praktikus.